

Til kommuner i Østfold

La Humla Suse inviterer kommuner i Østfold til humlekurs tirsdag 3. mars 2015

Østfold er av flere grunner svært rikt på artsmangfold, men har samtidig mange utfordringer med henblikk på å ivareta det. Mange arter er på rødlista, og fylket sliter samtidig med svartelistearter. Rikt planteliv gir rikt insektliv. Det finnes fortsatt sjeldne humlearter i kulturlandskap, og slåttehumble er et aktuelt eksempel siden Østfold er det fylket i Norge som har mest av den arten. De mest celebre humleartene holder nå mye til på skrotemark (veikanter og annet) som på et vis utgjør en slags erstatning for de imponerende blomsterengene før i tiden.

Instruktører fra foreningen La Humla Suse (LHS): LHS jobber aktivt for å forbedre situasjonen for humlene. Derfor arrangerer vi et kurs hvor man lærer hvordan man kan ta hensyn til humlene i planleggingen innenfor kommuner.

Vårt tilbud: Vi gjennomfører en teoretisk kursdag. I tillegg en dag med befarings av både artsrike lokaliteter og befarings av lokaliteter som kan forbedres.

Sted for teorikurset: Rådhuset i Moss, Formannskapetssalen. Moss kommune betaler lunsj.

Pris: En teori-dag, en befarings og eventuelt felles møter kommer på totalt 1000 kroner pr. person. Påmelding er lik betaling, til konto 1254 05 94919.

Befaringsdagen gjennomføres i mai/juni 2015. Dato fastsettes senere.

Målgruppen: Forvaltere og driftsledere angående aktuelle lokaliteter/områder for humler i kommunen.

Forarbeid: Deltakerne kjøper boken *Norges humler med Humleskolen* (Bollingmo, 2012) til kr. 380,- (eventuell frakt kommer i tillegg). Bestilles hos toril@lahumlasuse.no. Gjør deg litt kjent med boken før kurset.

Program

0900 Velkommen. Målet for kurset. Hva skjer i dag? v/ Adrian Rasmussen, La Humla Suse (LHS)

0910 Litt om humlers biologi/økologi. Humler i Norge. v/ Roald Bengtson, LHS

Hvorfor er humlene viktige for oss mennesker og naturen?

Hva er det som truer humlene?

Noen vanlige arter og litt om hva man bør se etter for å artsbestemme en humle.

1010 Pause

1030 Pollinatorenes rolle for blomsterenger. v/ Roald

Riktig skjøtsel, for eksempel gunstige slåttereimer som

fremmer urtevekst (jf. nektar/pollen for pollinatorer).

Hvordan forhindre gjengroing, slik at urtevekst fremmes?

1130 Pause med mat

1215 Lære mer om pollinering og om hvordan hjelpe humlene. v/ Roald

Planter med nektar og pollen for humler med kort og lang tunge. Hvordan kan ulike aktører i kommunen hjelpe humlene hele sesongen?

1300 Dele erfaringer og forskning fra Norge og utland. v/ Roald

1400 Humlekasser/humblebol. v/ Adrian

1430 Pause

1445 Dele erfaringer og rapportering av gjennomførte tiltak, resultater.

v/ Toril Mentzoni, La Humla Suse

Hva ønsker du å gjøre etter dagens påfyll?

Hvilken støtte trenger du?

1545 Oppsummering og evaluering. v/ Toril

1630 Slutt

La Humla Suse hjemmeside: www.lahumlasuse.no

La Humla Suse på Facebook: <http://www.facebook.com/LaHumlaSuse.NO>